

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piac-u. 12. Bejárat a Nagytemplomtér felől.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre 6.- kor. Egy órá . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre 9.- kor. Egy órá . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban:
Horovitz Zsigmond papírüzletében
Piac-utca 12. — Telefon : 330.

Uj milliárdok!

Valamire hat mégis jó az a bécsi delegáció. Kipattant intim kis titkokat, amikre nekünk, szegény, naiv, tudatlan magyaroknak égbe meredhet a hajunk szála és legalább megtudjuk, hogy micsoda láncra vert, nyomorult rabszolgáltatmánynak tekint bennünket Ausztria, amely csak arra jó, hogy utolsó csepp vérünket is kiszipolyozza a saját lomha, kövér testének táplálására.

Tegnap bizonyos „tengerészeti albizottság” ülésezett, amelyen persze jelen volt Schönaich ur, a hadügyminiszter és Montecuccoli ur a tengernagy és így természetesen kisült, hogy megint egy hallatlan nagy érvágásra készülhet el a szegény magyar nemzet, nem is milliós, hanem milliárdos újabb terhekre.

A magyar előadó valahogy kikaparta az osztrák hadvezetőség szemétdombjából azt a titkot, hogy egy trieszti gyárban titokban már két Dreadnought-csatahajó készül, melynek megépítése horribilis milliókat emészt föl. Kíváncsi hát arra, hogy kinek a zsebére megy

ez az építkezés? És Montecuccoli sietett is szépen megfélelni, isteni ártatlansággal jelentve be, hogy az majd csak a jövő esztendőben tudódik ki, amikor majd az illető bizottság foglalkozni fog a költségek fedezésével, de megnyugtatta a kíváncsi magyarokat, hogy az újabb terhek szépen több évre felosztva, fognak a nyakára zudulni. Mert újabb terhek lesznek, erre legyen elkészülve a nemzet. A tengerészet fejlesztésének az elhalasztása immár lehetetlenség. Fize-tünk tehát, mint a köles, hogy a világ-tengereken magyar pénzen, feketeárga lobogók alatt tuthassanak az új had-hajók az osztrák birodalom nagyságát hirdetni. Arról azonban, hogy a magyar nemzet is él, sehol egy darab rongy se tanuskodik. Mi fizetünk, mint egy alá-rendelt tartománynak illik, a nagy birodalom külhatalmának emelésére. Afféle rat-szolga-szerepet játszunk.

És cserébe még egy fikarcnyi anyagi kárpótlásban sem részesülünk. Az elő-dó kimutatja, hogy a tengerészet ta-valyi 58 millió megrendeléséből a ma-gyar ipar 10 milliónyi munkában sem részesült. A pénzt elviszik, elfolyik in-

nen Ausztriába ezerféle ravaszul kieszt csöveken, de belőle még a magyar ipar-nak se jut. Így gazdálkodnak odaát és ezt a vérlázító gazdálkodást nézi tétle-nül a kormány és erre bólint néma he-lyesléssel egy szolgalelkű többség.

Ennyi milliárd követeléssel szemben egy becsületes, önértetes kormánynak fontos közjogi és közgazdasági követe-léseket kellene felállítani. Ha Ausztriá-nak milliárdok kellene a közös haderő modern fejlesztésére, mi azokat a mil-liárdokat csak úgy tudjuk kiizzadni, ha önállósággal rendelkezhetünk, ha külön-vám, külön bank biztosítja itt az ipari virágzást, a kivándorlás csökkentését, a népnymor enyhítését, a pénzforrások megújítását, a kenyérkereset fokozását. Ha a császárnak katona, ágyu, hadihajó kell, nekünk meg önállóság, független-ség kell. Ha ez nincs, akkor pénz sincs! Így kellene beszélni egy bátor, önértetes kormánynak. De Bécsben a magyar politikusok részéről csak a gyáva meg-hunyáskodás legémelyítőbb példáit lát-juk. Montecuccoli követeléseire dicshim-nuszokat zengenek a császár előtt e nemzet áldozatkészségéről, bizonykodva,

HRABÉCZY Fest, Mos, Tisztit.

Az apa.

Írta: Pakols József.

Az öreg Szánthó kezébe fogott egy ácsplajbászt és számadást csinált. Mikor vég-zett a számadással, kipirult az arca a lázas örömtől és elkezdett hahózni:

— Hé! Hahó! Anyjukom édes! Gyere csak!

A vén szolgáló, aki a pitvarból éppen megkopasztott csirke tollait söpörte ki, seprővel a kezében megjelent az ajtó küszöbén és ijedten mondta:

— Kit tetszik szólítani a tekintetes ur-nak, csak tán nem a tekintetes asszonyt? Hiszen már hat esztendeje, hogy meghót a jólélek!

És keresztet vetett magára a nagy meg-rökönyödéstől.

Az öreg Szánthó egy kissé bambán lámult a cselédre, aztán zavartan mo-tyogta:

— Nem jól hallottad, Trézsi. Téged hittalak.

— Már hogy engem?

— Igen! Hol a kisasszony?

— Még nem jöttek haza a sétából. A francia frajlával ment.

— Jól van, csak ezt akartam tudni.

Trézsi visszavonult. Az öreg Szánthó

pedig bement az oldalszobába és megállt egy falra akasztott kép előtt. A kép olajba festve a feleségét ábrázolta, a jó, hűséges, dolgos hitvestársat, aki hat évvel ezelőtt itt hagyta őt és elment egy csendesebb vi-lágba, ahol már nincs gond és vesződség. Itt hagyta egyetlen gyermekükkel, szerető szívüknek finom és gyengéd hajtásával, Ma-rika leányukkal, aki csak tíz éves volt akkor, mikor lesiklott szép, szőke fejéről az édes-anya puha simogató keze.

Az apára maradt akkor a leány, az öreg apára, aki mélyen átérezte a nagy fe-lelősséget, amely abban a pillanatban, hogy az anyai kéz mereven elnyult, reá hárult.

Az öreg Szánthó Gáspár keményen vette fel a fejét. Erős, elszánt fej volt, nem ismerte a szédülést, még az olyan sötét és végtelen mélységű örvény szélén sem, mint a minő a szerető hitves sirja. De hát Szánthó Gáspár ácsmesterségen kezdte az eszebiró életét, nem csoda, ha nem egykönnyen szé-dült. Annyiszor járta a szédítő magasságokat éj ülő házak fedélgerendái közt, hogy fejét nem huzta le magához semmi mélység.

Meghalt az asszony és Szánthó Gás-pár tudta mi a kötelessége. Elővette az ács-plajbászt és számadást csinált. Akárcsak most hat hosszú és munkától verejtékes lesz-tendő után, mikor a számokkal teleirt árkus

papírossal odaállt a felesége olajfestésű képe elé és halkán, hogy a pitvarban tevicskélő Trézsi meg ne hallja, elkezdett dicsekedni:

— Tízezer pengő forint, Tízezer pengő forint. Ennyit gyűjtöttem a leányunknak. Meg vagy elégedve anyjukom, édes?

A kép meglehetett elégedve, mert va-lahonnan egy napsugár éppen a szemére sik-lott s a jószágos, öreg szem mintha örömtől csillogott volna . . .

Kint gyermekes kacagás hangzott s a pitvarból behallatszott a Trézsi hangja:

— A tekintetes ur már várja a kis-asszonyt.

Mariska berontott a szobába. Piros volt az arca a friss, kora őszi levegőtől és a ruhája tisztagos.

Az öreg Szánthó zsebébe dugta a számadást és boldogan fogta meg a lánya kezét . . .

— Mariskám — kezdte büszkén és némi meghatottsággal — mátl fogva új élet kezdődik. Egészen új. Az Isten ő szent felsége megsegített: a jövőd biztosítva van. Most már felszabadultam én is. Nem panaszkod-hatsz majd, hogy mindig csak dolgozom, dolgozom. Együtt megyünk mulatságokba, bába. Az ám! Bába is. Mert jön a tél és . . .

Az öreg nagyon meg volt hatva, eszter-hás, szürke szemöldökét sűrűn vonogatta

Ma már az egész Debreczen hölgyközönsége
bámulatos olcsóságáról beszél.

A Budapesti Csipkeáruház fióküzlete **SAS-UTCA 4.** Bejárat a Kossuth-utca felől.

csak a Budapesti **Csipkeáruház** fiók-üzletének

Kizárólag alkalmi vételek! Naponta érkeznek újdonságok! Színésznőknek nagy árkedvezmény! Pontos, szolid kiszolgálás! — Tessék a címre figyelni!

hogy ez a nemzet minden feltétel nélkül az ingét is odaadja.

És míg Bécsben ezeket tárja föl előttünk a delegációs komédia, idehaza a földmívelési miniszter megtanít bennünket egy új politikai erkölcs-tanra. Azt tanácsolja az éhező millióknak, hogyha drága a hus, hát egyenek krumplit. Ez a most folyó kormányzati politika méltó bekoszorúzása.

Népámitás.

Tárgyal a delegáció.

Bécsben folynak a tárgyalások a mi bőrünkre, amelyet lehuznak rólunk azokért az ott megszavazott milliókért, amelyeket már nem sokáig fog fizetni ez a kizsartott ország. Készülnek a lenyuzására, elkívánják a pénzünket, vértünket, de adni nem adnak semmit.

A kormány politikájáról egy fővárosi esti lap a következő érdekes cikket írja:

Nem kapunk semmit.

Nincs megállapodás. Hacsak a provizóriumban nem. A készfizetések főlvétele „igen nagy nehézségekbe ütközött”, ami minden bizonnyal csak annak a demonstrálása volt, hogy a magyar kormánynak is volt valami követelni valója. No bizony! Mit ért volna olyan követelés, amelyet osztrák részről minden szó nélkül megadtak volna. Keltt, hogy nehézségeket támasszanak odaát, mert úgy látszott volna különben, hogy semmit sem kapunk.

Igy sem kapunk semmit, de legalább port hintenek a magyarok szemébe azzal, hogy úgy tesznek, mintha küzdenének valamiért. Legyőzhetetlennek látszó akadályokat gördítenek a magyar kormány „követelményei” elé. Ez az a kipróbált görögtűz, amellyel mindig kápráztatják és vakítják a magyar közvéleményt, hogy az a bengáli tűz fényé-

től ne lássa, milyen sötétségben és nyomorban ténfereg.

Ha az előbbi kormányok gyújtottak ilyen szemfényvesztő tüzet, miért ne gyújtana ilyen ez a kormány, mely a népámitásban és nemzetcsalásban legtovább megy?

S most már olyan leküzdhetetlenek az akadályok, hogy el is ejtjük ez provizóriumot emlegetnek. Hadd lássák itt, hogy csakugyan herculesi munkát akart végezni a kormány.

De hát csakugyan a készfizetések felvétele az a tengely, mely körül az összes magyar követelések forognak? Semmi más nem nyomja a magyar kedélyeket, sem ni más nem nehezedik a magyar elmékre és a magyar népre, mint ez? Nincsen nyomorunk és inségünk, nincs más bajunk, fejfájásunk, törekvésünk, mint ez? Minden gondunk és törekvésünknek ez az alfája és omegája?

Ott állnak hátunk mögött a hadsereg molochjai és szörnyetegei, amelyek soha ki nem elégíthető éhségükkel fölfalnak mindent, ami földi javainkhoz tartozik. Ott van Montecuccoli, aki örökké kiabálja harsányan, hogy az egész ország reszket belé: „Pénzt, pénzt és újra pénzt!” Ott van Aehrenthal, aki a közös költségvetés címén osztrák érdekekre követeli a milliókat és el is költi azokat, még mielőtt az országgyűlés megszavazta volna. Sem a közös hadsereg szervezetébe, sem a külügyekbe Magyarország nem szólhat bele. Semmi közünk hozzá, hová, mit csinálnak ami javainkka! Semmiféle kárpótlásról nem akarnak hallani. Még a magyar iparnak a kvóta arányában való részvételét is elpaktizták minden néven nevezendő csalafintasággal. Nekünk csak fizetési kötelezettségeink vannak. Követelési jogaink nincsenek. Azoknak még a lehetőségét is megakadályozzák.

Ez az, amitől el akarják vonni Magyarország figyelmét, amikor úgy tesznek, mintha a készfizetések körül emberiföldi küzdelmet fejtenének ki. Nem, magyar, ettől a kormánnytól ne várj te megváltást. Ha saját erőd

nem tud megváltani, ez a kormány bizony csak a rombolásba dönt.

A delegáció hadügyi albizottsága.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt 10 órakor Zichy Ágost gróf elnök elnöklésével ülést tartott, amelyen folytatta a hadügyi kormány előterjesztéseinek tárgyalását. Jelen voltak: a közös kormány részéről Schönaich báró közös hadügyminiszter, Aehrenthal közös külügyminiszter, Burián báró közös pénzügyminiszter, továbbá Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok, Hoffmann Hugó altábornagy, osztályfőnök, Borotca Livius alezredes, Burger Márton százados. A magyar kormány részéről Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter és Hazai Samu honvédelmi miniszter.

Zichy Ágost gróf megnyitja az ülést.

Az előadó.

Hegedüs Lóránt előadó ismerteti a hadügyi költségvetést. A hadsereg rendes szükségletei 3344 millió, amely az 1909-ben megszavazottnál 117 millióval több. A rendkívüli kiadások 10 milliót tesznek ki, 23 millióval kevesebbet, mint 1909-ben. A hadsereg bevételei szintén 23 millióval csökkenvén, a növekedés tényleg a rendes kiadások 117 milliónyi növekedéséből áll.

A többi kiadások.

Az előadó bemutatja azt az összeállítást, amelyből kitűnik, hogy mennyi az, amely egészen új tétel, mennyi a régen megszavazott tételek folyamánya és mind a két kategóriának mik lesznek a későbbi pénzügyi következményei. E kalkuláció eredménye szerint a hadsereg rendes szükségletének többletéből 86 millió már régebbi megszavazás eredménye, másfél millió teljesen új költség. A rendkívüli kiadásokból 11 millió régebbi megszavazás folyamánya és körülbelül 3 millió egészen új beruházás. Mindezen több szükségletek a következő években még a hadügyminiszterium szántása szerint a rendes kiadásokat 124 millióval, a rend-

össze s végül is nem tudta befejezni a monológját, hanem sietve megcsókolta a lányát. Marika pedig boldogan rohant ki a szobából és már a pitvarban kezdte kiabálni;

— Mademoiselle! Mademoiselle! Réjuszsoz vous! Une grande novollo!

Ez az idegen szó olyan furcsán hangzott ebben a mestergerendás, egyszerű háznál.

Hanem a sorsnak kegyetlen ötletei vannak. Amíg az öreg Szánthó éjt napot együvé téve dolgozott, hogy vagyont gyűjtsön a lányának, addig csodaerős, kemény embernek bizonyult, de amikor elkezdett pihenni, egyszerre összeroppant. Megcsapta valami bolond hideg őszi szél s ettől ágynak dőlt. Láza lett, köhögött s egy napon köhögés közben véres lett a vánkosa. Az orvos, a városból hívott tudós orvos azt mondta rá: tüdővérzés. Búcsúzásakor pedig halkán megsugta Marikának: Ha azt akarja a kisasszony, hogy az uraatyja megérje a tavaszt, akkor sietve vigye a délvidékre.

— Hova? — kérdezte Marika szepgeve.

— Vigye el Lussinba. Nincs messze és kitűnő hely.

Marika az orvos tanácsát óvatosan kövölte az apjával. Az öreg Szánthó hallani sem akart róla. Ugyan! Bolondság! Majd rendbe jön ilyen számárság nélkül is.

Pedig érezte, hogy csakugyan elkelve a meleg napsütés, a más levegő. De gondolt valamire és ettől összeszorult a szive. Nem, nem és nem! És konokul rázta a fejét.

Hanem egy erősebb roham után. ami-

kor piros, meleg vér ömlött ki a száján, mégis belenyugodott az utazásba. És elulazott Marikával. A nevelőnőt is magukkal vitték, hadd legyen Marikának még valakije.

A tengeri levegő, a melengető, tüzes nap mintha használtak volna az öreg Szánthónak. Az első hét végén kezdte jobban érezni magát. Kerekese széken kivetette magát a tengerpartra és félnapot átszunyókált a napon. Utána szinte újra erősnek érezte magát. Mikor visszatért a hotelbe, jókedvűen mondta a hoteltulajdonosnak, akivel a háznál találkozott: — Küldje fel kérem a heti számlát!

A hotelier felküldte a számlát. Az öreg Szánthó, amikor megpillantotta a drága költségjegyzéket, majd elájult. Rettentő pénzt emészlett fel ez a fürdőzés.

Nagyon levert lett. Nem szólt senkinek semmit, de másnap ismét rosszul érezte magát. A második héten az idő sem kedvezett annyira, a tengeren bőra volt, hűvös szelek borzongatták meg a park pálmáit s a betegnek a szobában kellett tartózkodnia. A hét végén pedig megint kérte a számlát és aznap este újra tüdővérzése támadt. Az orvos azt mondta, hogy valami nagy belső felindulás miatt. Nagyon rossz éjszakát töltött rá.

Másnap reggel aztán a következő különös parancsot adta Marikának:

— Ird meg a Trézsinék, hogy csomagolja be gondosan az édesanyád olajfestésű képét és küldje el ide!

A harmadik héten is végére járt, amikor a kép megérkezett. Éppen a heti számlát forgatta a kezében a beteg. A képet oda függesztette az ágyával szemközt és minden-

kit kiküldött a szobából. Láza lehetett, mert rögtön elkezdett a képpel fennhangon vitatkozni.

— Beláthatod, anyjukom édes, hogy nem tehetek róla. Ez a komisz betegség levert a lábamról. Ötszáz pengő forintot költöttem el három hét alatt. Sok, ugye nagyon sok? Az édes lányunktól veszem el. De hát mit csináljak? Mondd, mit csináljak?

A beteg makacsul nézte a képet és egyre jobban elborult az arca. Aztán keserűen tört ki:

— Látom, jól látom, hogy haragszol rám. Igazad van. Meglopom a lányomat. És mi lesz még, Istenem mi lesz még? Évekig elhuzhatom így és lassanként elfogom herdalni a lányunk minden pénzét. Nem lesz majd semmije. Koldus lesz, úgy marad, mint az ujjam. A mi édes gyermekünk, a mi szép virágszálunk... Jaj!...

Kint hevesen zörgette a bőra az ablakot. Nagyon viharos, csunya idő járta a fenngermelléken. A beteg felnyögött és tovább beszélt. A szavai egyre zavarosabbak lettek és könnyek peregtek végig öreg, megviselt arcán: Rossz, kutyá ember vagyok, anyjukom. Ne nézz rám olyan szemrehányóan. Rossz, kutya ember vagyok.

Elhallgatott. A képet nézte sokáig, éles vércse-tekintettel. Egyszerre csak valami különös gondolata támadhatott, mert az arca kifényesült az örömtől és levegő után kapkodva, mohón tördelte a szavakat:

— Megvan! Megvan! Nem vagyok már kutya ember, anyjukom! Ismerd be, hogy

kivülük 10-7 millióval, az egész költségvetést tehát több mint 20 millióval fogják terhelni. Mindenesetre kívánatos, hogy ezen új terhek a két államnál erősen összhangba hozassanak.

A nélkül, hogy bármely véderőreform élethe lépne, a következő években 29 millió több kiadásra van kilátás. Ezt fokozza, hogy a gyorsuló gyűjtemény igénybe vett összegbe az idén beállított 8 millió korona rendkívüli hitelen kívül a következő éveket még 12 millió korona fogja terhelni és végül súlyosbítja a helyzetet az is, hogy a régebben megszavazott nagyobb hitelek, különféle hitelek, különösen pedig a magyar állam gyakori ex-lex-állapota folytán nem voltak a régebbi időben előlíthatók és mindezen hitelek átháríthatnak a jelenlegi időszakra.

Előadó ezután egyenként megvilágítja a több-szükségletet és több-kiadásokat, különösen hangsúlyozva, hogy melyek belőle szerezhetők, melyek ipari, melyek tudományos, vagy jólékony jellegűek. Különösen négy tétellel — egymond — bővebben kell foglalkozni. Ezek közül első a legénység anyagi helyzetének javításáról szóló intézkedés, amely az idei évben 17 millió korona több szükségletet jelent. Mindent összevéve és végcseréjében, az 1909-iki megjavításokat is huzzásalva, a több-szükséglet 10 millió koronára fog rugni. E többkiadások között szerepel a legénység reggelijének további két fillérrel való megjelölése és a mindennapi zselédíj felbecsülése, ami közlegényről 14 fillérről, 16 fillérré emelkedik és így tovább. Ezen intézkedések igazi oka a drágaságtan keresendő és ezek következtében egy gyalogos elöltése után évenként 358 koronával, egy vadászatonál 359 koronával, egy lovasé 357 koronával, egy tüzéré 352 koronába fog kerülni.

Kossuth Ferenc felszólalása után, a bizottság a költségvetést állalánosságban más részleteiben is megszavazta.

nem vagyok. Nem teszem koldussá a lányunkat. Meglátod, N., mosolyogj már rám, Nem mosolyogsz? Látom, nem hiszel nekem. Hát várj csak. Mindjárt látni fogod.

A beteg nagy erőlködéssel fölkapaszkodott az ágyból és lelépett a földre. Ugy, ahogy volt, volt hálókörítéstén csavarszorgott az ablakhoz és közben folyton a képet nézte. A keze az ablak kilincseit kereste. Kint fűt, sivitott, ryöszörögött a hűvös szél, a tenger nekilendült a szigetnek és mintha ágyukat südíttek volna el, olyan dördüléssel csapkodta a sziklás partot. A bóra dühögött.

Az öreg Szánthó sugárhoz arccal nézett a képre és lázasan molyogta:

— Hát ide nézz. Minden rendben lesz. Röggtön rendben lesz. Ahá! Már kezded mosolyogni. Igen, tudom, már sejtetted a szándékot. Eltalálád. Én megfogok halni, hogy a pénz megmaradjon. A pénz minden, a beteg apa semmi... Röggtön...

Az ablak zára nyikorgott s a félszárnny kipattant. A szobába élesen, vadul süvített be a szél, nekicsapott az egy szál ruhában álló, lázas testű embernek. Az öreg Szánthó még akart valamit mondani, de a hideg levegő belevisított a tődejébe, elakadt a lélekzete, kinyitotta a torkát s a következő pillanattal forró, piros zuhatag tört ki a szájából. Esméletlenül esett össze.

Mire Maiika bejött a szobába, már árva volt. Gazdag árva. A hirtelen megdőlt a francia kisasszony ijedten csapta össze a kezét:

— Pour le Dieux! Quelle malheur! Quelle grand malheur!

Őskori leletek az alföldi halomsírokból.

A városi múzeum legutóbbi ásatásai.

Debrecen város múzeuma az elmúlt hónap végén s e folyó hónapban több helyen végzett régészeti ásatásokat. Így Konyár alatt az alsó Nyírvízlecsapoló Társulat főcsatornájának hullámtérén, ahonnan a csatorna bővítési munkálatainak vállalkozójától Fürst Izidortól előzőleg honfoglaláskori kardot s ugyanezen korbelinek látszó kengyelvasat kapott volt a múzeum.

Ezen ásatási kísérlet azonban ép olyan kevés sikerrel járt, mint az ugyanakkor Lichtschein urak hosszúpályi uradalmában az ugynevezett Ráclaposán lévő Testhalmok három legkisebbjén tett próba. Egyik halomból ugyanis igen szegény vasmelléklettel egy csontváz került elő. E nyolc laponyagból álló halomsírokat sokkal későbbi eredetűnek tartjuk az alföldi nagy halmoknál s valószínűleg úgy és akkor keletkeztek, amiként és amikor a hortobágyi Tatárülések, a porosháti, már-már eltűnt apró halmok és a halápi telken lévő szabályosan elhelyezett kis kerek dombok.

Eredetük és céljuk azonban még felderítetlen. Folytatta múzeumunk a hortobágyi halmok feltárását is, az Árkus víze mellékén. Ezuttal a Felsőnyágra vagy Kandrahalomra és a Szásztelki erdőcskében lévő széles laponyagra került a sor. Amabban 170 cm. mélyen, a környező talajjal egyszintben emberi és locsontokkal, feldúlt sirt találtunk, valamint a sírnál magasabban, geometrikus vonalakkal díszített félgömbölyű tálat, edények töredékeit, obsidián magot mindannyi a neolitik — és zsenge bronzkorszak emléke. A halom közelében az Árkus partján húzott kémlelő árkokban talált kulturréteg törmelékei is azt igazolják, hogy e tájon már az őskorban is állandó lakása volt a kezdetleges műveltségű embernek.

A szásztelki laponyag későbbi település emlékeit rejtegette. Egy keltakori gyermek csontvázát, mely mellől bronzkorszak és gyöngyöket szedtünk fel. A következő napokon Biharudvariban folytattuk ásatásainkat, ahol a nemzeti múzeum részére 1893-ban Simon István és Torum Béla számos árpádkori sirt feltártak.

Simon István ur ezuttal is szíves volt muzeumőrünket Udvariba elkísérni és ott utbaigazításaival támogatni az ottani előjárósággal egyetértve. A kisebbik fiúiskola udvarán és a Ferendekhalomban mi is találtunk néhány árpádkori sirt és szerény mellékleteket. Sokkal jelentősebb pedig ezeknél a lassanként elhordott hatalmas, 7—8 méter magas Balázshalom helyén tett kísérletünk eredménye, amely kulcsul szolgálhat az alföldi nagy halmok tika felderítéséhez.

Félméternyre az ősi felszín alatt 3.10 mt. és 2.60 mt. széles területen fehér és vörhenyes barna hosszú színű szövet lenyomatai tüntek elő a fogékony anyagban; ezalatt pedig ismét 50 cm. mélységben hasonló színű szőnyegre valló lenyomaton feküdt zsugorítva az udvari nép hagyomány Balázsvitéze tetovirozástól vöröslő csontvázal és baloldala mellett maréknyi vörösfestéssel, hogy a más világon is tudja kendőzni magát. Mellette semmi más, kő, csont vagy érc, agyag tárgy nem volt. Hasonló felfedezést tett múzeumunk enekelőtte a hortobágyi II. sz. Pipáshalomba.

Pipáshalomban a papegyházi telken és a szepespusztai egyik kisebb halomban Dr. Posta Béla egyetemi tanár, múzeumi országos felügyelő már a tavaszon a pipáshalmi ásatásról úgy nyilatkozott, hogy egyike a legfontosabbaknak a magyar alföldi települési viszonyaira nézve s különösen gratulált múzeumunknak ezen ásatás keresztülviteléhez.

E kiváló szaktudós a neolitik (újabb kőkori) időknek ahból a szakaszából származtatja ezen zsugorított, minden melléklet nélkül szükölködő, veresfestékes temetkezéseket, amikor a lakóhely és a temető egymástól

nem váltak még el; hanem az elhunytat a lakóhelyen magában temette.

Ez a jelenség a Pipáshalomban csak ugyan észlelhető volt. További ásatás, melyre múzeumunk már most készül is, valószínűleg igazolni fogja ezt az ősi legrégebbi szokást, a biharudvari Balázshalom területén is.

A múzeumunk által megfigyelt eme temetkezések legszorosabban a déloroszországi legrégebbi sírokhöz csatlakoznak s legjobb analógiáit a szmélai kurgánokban találjuk. Talán további szerencsés kutatások a halom alá takart dún donenekkel való rokonságukat is felderítik a mi alföldi halomsírajainknak.

Végeladás

van

GLÜCK EDE

cipőüzletében

a Kistemplommal szemben

a Barakban.

A husdrágaság ellen.

Tüntető fölvonulások a fővárosban.

A türethetetlen husdrágaság ügyében ma megmozdult a főváros törvényhatósági bizottsága is, amely akciót indít a drágaság ellen és megkeresi a vidéki városokat is, hogy csatlakozzanak a mozgalomhoz.

A nagymérvű mozgalom oka az, hogy most már elérkezünk a legteljesebb depekorációhoz. A múlt esztendőben kétszázhat-ezerrel csökkent Magyarország állatállománya és az állatállomány csökkenése ebben az esztendőben legalább ilyen méretű. Emellett a nyugati országokba irányuló szarvasmarha exportunk hihetetlen mértékben emelkedett, dacára annak, hogy a szerb határ elzárása következtében a nagy állatvesztéséget nem lehetett szerbiai marhával pótolni. 1908-ban még csak 368,000 szarvasmarhát vittünk ki az országból, tavaly már 423,000 darabot. Az idén csupán az év első hat hónapjában 329,000 darab állatot küldöttünk Ausztriába. A múlt évben csupán Olaszország 60,000 darab szarvasmarhát vitt ki tőlünk; a müncheni állatpiac szükségletének csaknem a felét szintén a mi állattenyésztésünk látja el. Idegen népek éléskamarája Magyarország és mi éhen maradunk, hogy idegenek jólak-hassanak. A földmívelésügyi miniszter azt a tanácsot adja, hogy ne együnk húst és mi összetett kézzel, mosolyogva hallgatjuk az ilyen jó tanácsokat. A városoknak, a polgárságnak már réges-régen szervezkednie kellett volna. A huszfogyasztók nagy hadseregének kellett volna megjelenni a parlament előtt, tüntetni, demonstrálni az ellen a kormány ellen, amely a törvényeit és a kereskedelmi szerződéseit a mi gyomrunk rovására fabrikálja.

A husinségen tehát csak a kontingens nélkül való szerb élőállatbehozattal és az export korlátozásával enyhíthetünk. Kontin-

gentálni kell a kivételt, hogy csak a főösleget vihessék ki.

A szociáldemokrata párt is tüntető fölvonulásokat rendez vasárnap és pedig a polgársággal együtt.

A repülőnap előkészületei.

Érdeklődés mindenfelől.

Az október hó 30-án megtartandó repülőnap rendezősege óriási készültséggel fogott hozzá a páratlan látványosság előkészítéséhez. A nyulasi gyakorlóterén épül a nézőtér, még pedig „L” alakban, hogy úgy a drágább, mint az olcsóbb helyek közönsége egyaránt jól láthassa a repülési mutatványokat. 150 páholy épül nagy kényelemmel, melynek mentén lesz a tanuló ifjuság és a katonaság helye. Ezután következik az I. és II. rendű ülőhely, végül az állóhely.

Páratlan előzékenységgel van a közönség iránt Marenzi Ferenc gróf tábornok, aki az idő esetleges viszontagságai miatt a közönség védelmére katonai sátoztábor épített a nézőtér mögött. A repülőgép hangárja az „L” alakú nézőtér rövidebb oldalán lesz, ahonnan a gépet a felszállás elöl kivontatják s bemutatják a közönségnek.

A közönség érdeklődése a kétszeri használat folytán még fokozódott, különösen élénk a vidék publikumának figyelme, úgy hogy a legtávolabb helyekről is kérdezősködték tegnap a felszállás iránt. A jegyek minden nagyobb üzletben kaphatók és az elsőrendű ülőhelyek és páholyjegyek jórészen előjegyezettek.

Tegnap óta a Piac-utca üzleteiben az új típusú Bleriot gép nagyobbított fényképe látható, amely állandóan óriási közönséget vonz a kirakatokhoz. A kép 127 méter magasságban ábrázolja Blanchard aviatikust, amidőn a fordulásra kanyarítja a kecses alakú repülőgépet. Kovács József polgármester a repülőnap rendezősege rendelkezésére bocsátotta a város tulajdonát képező lócsákat és asztalokét. A jegyellenőrzést is városi hajduk fogják teljesíteni.

A repülőgép megérkezése után a megívott katonai és polgári hatóságok képviselői előtt próba felszállás lesz, amelyen az aviatikus teljes jártasságát fogja beigazolni a gépkezelésében. Tárgyalások folynak a kisvasut igazgatóságával is, hogy a repülés napján kellő számú vonatok álljanak a közönség rendelkezésére. A kisvasut a repülőtérrig fog közlekedni.

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

A legfinomabb Joyuson

Levélpapírok

a legnagyobb választékban

Csillag Arthur

levélpapíráruházában
a Városháza épületében.

Monogramm és névmások dombornyomással a leggyorsabban eszközöltetnek.

KÉPESLAPOK a leggazdagabb választékban.

A züllés útján.

Lopott az őrnagy fia.

Előkelő, uri családnak elzüllött sarja állott tegnap lopás miatt a nagyváradai törvényszék előtt. A vádlott egy magasrangú kaionatisztnek a fia, ki maga is katonai pályára lépett, de könnyelműsége miatt a hadseregből csakhamar távoznia kellett. Ettől kezdve mindjobban süllyedt, míg végre elérkezett az erkölcsi züllés utolsó fokára: lopott.

A züllött ifju bűneiről nagyváradai tudósítónk a következőket jelenti:

A számalomra méltó ifjut Neugebauer Arthurnak hívják. Egy honvédőrnagynak a fia, akin megbosszulta magát az uri, léha nevelés. Dolgozni nem tanították és mikor a katonai iskolából ki kellett tépnie, nem tudott semmihez fogni. A tanuláshoz már nem volt energiája, dolgozni nem engedte „uri nevelése,” kenyeret nem volt, éhezni nem tudott, nem volt más mit tennie: lopott. Amint a törvényszék előtt elmondja élete folyását, hangjából kiérzik az őszinteség és szinte örülni látszik annak, hogy elítélik, mert a börtönben nincs gondja ételre, ruhára, ott van minden.

A bűncselekmény egyébként — amelyért az ifju a bíróság előtt állott — a következő:

Bécásy Andor joghallgató a nyáron rokonai látogatására Miskolcra utazott. A vonat tul volt zsufolva és így börtöndjé a II. oszt. folyosóján tette le. A börtöndök a Nagyvárad állomásig megvoltak, de amint a vonat a nagyváradit elhagyta, Bécásy ijedten vette észre, hogy a nagyobbik sárga börtöndje, amelyben értékes ruhaneműje s okmányai vannak, elűnt. A vonatot átkutatták, de sehol sem találták meg a hiányzó börtöndöt. A lopás után két héttel, mikor visszajött Nagyváradra, bejelentette az esetet a rendőrségnek. A rendőrség átkutatta a zsibárusokat s ott a börtöndöt meg is találta. A zsibárus Reich Jenőt nevezte meg, mint

eladót, Reich pedig kijelentette, hogy ő egy irtól vette és a rendőrség a személy leírása alapján mindjárt Neugebauer Arthurt gyanúsította meg e tolvajlással. Tényleg úgy volt. Neugebauer Arthur a börtöndöt és a benne lévő ruhaneműt ellopta, aztán eladta s annak árából Budapestre utazott el.

Budapesten a rendőrség meglevesztésére Bécásy Andor irományait, amelyek szintén a börtöndben voltak a Dunába dobta. A fővárosi rendőrség az irományokat, — melyek egy bádogdobozba voltak csukva — kifogta és ennek alapján értesítette a miskolci rendőrséget, hogy Bécásy Andor joghallgató valószínűleg öngyilkos lett, mert a holmiját a Dunában találták meg.

De ugyanekkor már megérkezett a nagyváradai rendőrség körözvénye Neugebauer Arthur ellen s ebből megtudták, hogy az irományok nem a börtönd gazdájának öngyilkossága folytán kerültek a Dunába, hanem azokat Neugebauer Arthur dobta oda. A tolvajt a rendőrség letartóztatta.

Az ügyészség Neugebauer Arthur ellen lopás miatt emelt vádat. Az ügyet tegnap tárgyalta Nagyváradon és a szerencsétlen ifjut, tekintettel élete körülményeire, melyek félig-meddig akarátán kívül a bűn lejtőjére sodorták, 1 évre ítelték el, Az ítélet jogerős.

Csaló kereskedő.

Letartóztatás csalárd bukás miatt.

Még tavasszal nyitott fűszer- és rőfőskereskedést Takács Sándor Tornyospálca községben. Kis összeggel rendezte be üzletét és a többi árut pedig hitelbe vásárolta. Többek között kapott árut Körber és Fleischmann debreceni cégtől is. A legnagyobb bizalommal adtak hitelt a fiatal embernek, mert szorgalmas kereskedőnek hitték.

Az említett cégtől is kapott árut, kétezernyolcszáz korona értékben. A fizetési feltételek szerint az áruk felét 60 nap múlva és a másik felét pedig 90 nap múlva kellett volna megfizetnie.

A határidő eltelt és Takács nem fizetett. A debreceni cég felszólító levelet küldött. Erre nem jött válasz. Majd a cég kiküldötte egy emberét, akinek kétszáz koronát adott. Azonkívül még egy váltót is.

Az új terminust sem tartotta be Takács, nem fizetett. A debreceni cég ismét kiküldötte megbízottját. Takács kijelentette, hogy fizetni nem tud.

— Az árut hajlandó vagyok rendelkezésükre bocsátani — így szólott a kereskedő s ez által azt hitte, hogy ily módon megszabadul a zaklatásoktól.

— Helyes! — válaszolt a megbízott. — Ön visszaadja az árut, és majd számlája javára írjuk.

**Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők
4 forintért** kaphatók a

Központi Cipő és Kalap Nagyáruház-ban
„Központi” címre tessék figyelni! **Piac-u. 41.**

A megállapodás után a debreceni megbízott eltávozott.

Takácsnak most már az árukat el kellett volna küldeni. De ezt nem tette, mert a portékát a községben potom áron eladta és amire a megbízott ismét kijött, már csak üres üzletet talált. Egy darab áru sem volt található.

A debreceni cég följelentésére Takácsot letartóztatták és átkísérték az ügyészhez, miután szökní akart. Megindították az eljárást a alárd bukás és csalás miatt.

Rendelet a borhamisítás ellen.

A belügyminiszter a vármegye alispánjához.

Megemlékeztünk arról, hogy a miniszter most nevezte ki Ballassa István vincelér-iskolai igazgatót Hajdúvármegye és Debrecen város területére italellenőrré.

A borhamisítás megakadályozásáról szóló 1908. évi XLVII. t.-c. felhalalmazza a földművelésügyi minisztert, hogy a borhamisítás minél szélesebb körű meggátlása céljából az egyes törvényhatóságok területére miniszteri kiküldöttet nevezzen ki

A miniszter a most megjelent és Hajdú vármegye alispánjához ma érkezett rendeletében 23 ellenőrző kiküldöttet nevezett ki, akiknek működése körét több törvényhatóság területére kiterjesztette. A kiküldöttek a törvény és miniszteri rendelet értelmében jogosultak, hogy bortermekek előállításával és kezelésével foglalkozók helyiségeiben bármikor megjelenhessenek, titoktartás kötelezettsége mellett az ott található termékeket, üzleti könyveket, levelezéseket, irományokat szükség esetén karhatalom igénybevételével áttekinthessék s ha hamisítás gyanuja fordul elő, a termékekből mintákat, az irományokból pedig másolatokat vehessenek s a közigazgatási bizottságoknál a kihágási eljárás megindítását kérhessék.

A miniszteri rendelet kötelezi a kihágási hatóságokat, hogy a kihágási illetéket a kiküldöttellenőrökkel közöljék. Figyelmezteti egyúttal a rendelet, hogy ez a rendelkezés nem szünteti meg az elsőfokú rendőrhatalóságoknak a törvény végrehajtására és a végrehajtás ellenőrzésére irányuló kötelezettségét, sőt a miniszter a hazai bortermekek érdekében súlyt helyez arra, hogy a hatóságok e kötelezéseiket fokozott mértékben teljesítsék, mert az ideai kisebb bortermekek és jobb borárok alkalmasak arra, hogy a borhamisítást előmozdítsák.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton Svihákok operette A) bérlet. Vasárnap délután Kuruzsló dráma. Este Svihákok operette Kis bérlet.

Színházi hírek. A színházi iroda a következőket közli: Vasárnapi előadások. Vasárnap két előadás tartatik. Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal Földes Imre színműve a Kuruzsló kerül színpadra. Este kis bérletben Ziehrer operettje adatik: Svihákok, rendező helyárrakkal. — **Vasgyáros.** Ohnet társadalmi színműve a Vasgyáros hétfőn van újból műsorra tűzve. A főszerepeket csakugy mint ed-

dig T. Csige Böske, Gazdy A., Császár C., Huzella I., Uti Gizella, Thury E., Kemény Kardos, Kelemen, Pataki, Borbély adják.

Szociálista gyűlölő munkás.

Gyilkosság Isten nevében.

Brassóból írják a következő borzalmas gyilkosság híré: Balogh András tizenkilenc éves asztalosmunkás, egy itteni asztalosmesternél dolgozott. Eisen azt mondta a minap Balognak, hogy menjen a szomszédos Sárkány községbe és ott segítsen Futtató asztalosmesternek sürgős munkája elvégzésében.

Balogh András, — aki szervezett szociálista munkás volt, — eleget tett a parancsnak. Sárkányon, Futtató műhelyében Balogh András egy sztrájktrővel, Bede nevű asztalosmunkással került össze. Bede keresztény-szociálistnak vallotta magát és végtelenül gyűlölte a szociáldemokratákat.

A két munkás közt heves vitaközások folyhattak és Bede bosszút forralt Balogh András ellen és ezt a bosszuját ki is töltötte. A műhelyben volt a hálólhelyük. Balogh András már aludt, amikor Bede a műhelybe lépett.

Először egy kalapáccsal vágta fejbe oly erősen, hogy a kalapács feje behatolt az áldozat agyvelejébe és amig kínosan fetrengett az ágyán, Bede fölkapott egy vésőt és a vergődő ember szívébe döfte, de még ezzel sem elégedett meg, hanem még a karját, a hasát és a jobb mellét átdöfte.

Balogh Andrást fölboncolás után Sárkányon eltemették. A gyilkosságról nem volt tudomásuk a brassói szociálistáknak és így a temetésen nem képviseltethették magukat. Bedét elfogták. — Első kihallgatása alkalmával ezt vallotta:

— Tettemet nem sajnálom, mert legalább egy szociálistával kevesebb van.

A gyilkos azt vallja, hogy szerinte Istennek tetsző dolgot követett el, amikor szociálistát gyilkolt. Sárkányról a brassói ügyészség fogházába vitték.

Asszonyháboru.

Megverte a felesége bántalmazóját.

Kedélyes scéna játszódott le ez év március hó 2-án Kabán. Két haragos asszony intézte el nem épen a legudvariasabban az egymásközi ügyet, mire később beleszólt egy férfi is, véresre verve az asszonya bántalmazóját.

A dolog különben ugy történt, hogy Batiz Lajosné Sarkadi Ágnes és Varju Lajosné Hevesi Rozália, akik nem a legbarátságosabban éltek egymással, összetalálkoztak az utcán. A találkozást szóváltás követte, majd öltre mentek s egymást össze visszahuzgálták a földön. Közben Varjuné jobb kezének a mutatóujja belekerült Batiznének a szájába, aki azt ugy megharapta, hogy 20 napon tul gyógyult csak meg.

Ezzel az esetnek vége lett volna. Hanem

hirt vett a dologról Varju Károly, az egyik asszonyharcos férje, aki azonnal felkereste Batizné és kérdőre vonta az anyja bántalmazása miatt. Az még nem is szólhatott, a harci már is ütlegelni kezdte a nála lévő bottal. Alaposan helybenhagyhatta a védtelen asszonyt, mert az csak 8 napon tul gyógyult fel az ütlegelés okozta sebesülésekből.

A királyi törvényszék ma foglalkozott az esettel s Batiz Lajosné 1 havi fogházra ítélte, Varju Károlyt pedig felmentette, Batizné fellebbezett.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

... és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukorbetegségnek, vörhenyzésnek és hurutos bántalmaknál kitűnő hatásu.

Természetes vasmentes savanyúvíz. Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Szilvási-Lipóci Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Rudeóliget 9.

Egy debreceni színész halálhíre.

Rossz tréfa Kardos Géza nevével.

Máramarosszigeten, ahol a debreceni színtársulat az itteni szezon meg-előzően játszott, a napokban az a hír terjedt el, hogy a színtársulat egyik tagja Kardos Géza, öngyilkosságot követett el.

A máramarosszigeti hír Debrecenbe is eljutott, annál is inkább, mert Máramarosszigetről többen érdeklődtek, hogy Kardos Géza él-e még, vagy igazában öngyilkossá le-t-e?

A fiatal művészember, hogy a kellemetlen kérdézősködésnek és híresztelésnek véget vessen, a következő levelet írta az egyik máramarosszigeti lap szerkesztőségének:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A mai nap folyamán már a harmadik levél érkezett a színházi irodához, amely az én öngyilkosságomról s annak részleteiről kér bővebb felvilágosítást. Kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy igenis élek, még pedig a lehető legjobb egészségben és kedélyben. Lehet, hogy reklámnak ez az öngyilkossági história nagyon jó fogás lenne, de ezzel hála Istennek, nem kell élnem, mivel szeptember 1 től szerződésem Krecsányihoz köt Buda-Temesvárra. Nagyon szépen kérem igen tisztelt szerkesztő urat, közölje ezt azokkal, kiket sorsom érdekel, hogy az öngyilkosságomról szóló hír nem egyéb gyerekes rossz tréfánál. Egyébként reám nézve igen kellemes, hogy a szigeti publikum eltávozásunk után is foglalkozik velem s remélem, meg is bocsájtja, hogy nem lettem öngyilkos. Erre azonban sem okom, sem kedvem nincsen. Kérésemet megismételve, maradtam

Kardos Géza
a debreceni színház tagja.

Kardos Gézát azonban nem busíthatja el a dolog, ha a régi közmondásra gondol: Akinek holt hírének költik, sokáig él az.

UJDONSÁGOK

Morituri vos salutant.

(Egy kis felhívás a közönséghez.)

Irta: **Mikszáth Kálmán 1906-ban.**

Közeledvén november elseje, a halottak napja, mielőtt kimennének a temetőbe, állapotokat meg egy gondolatnyira azoknál, akik szintén oda indulóban vannak, de úgy, hogy soha se jöjjenek vissza. Álljatok meg egy gondolatnyira. Morituri vos salutant. — A haldoklók szólítanak.

Egy felhívást bocsátott ki a napokban a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület és egy jelentést. A gyászkeretes párté-cédulán szomorodott szívvvel jelenti, hogy hetvenhétezerkilencszázhuszonhárom magyar halt meg a múlt évben tüdővészben.

Nem csak osztrák provincia vagyunk hát — ahogy eddig panaszkodtunk — hanem a halálnak is Magyarország a legjobban adózó tartománya. Innen arat, innen kaszál. Siratjuk a mohácsi csatát évszázadok óta s ezalatt évenként négy-szer annyi ember épüsztul csak ebben az egy betegségben, anélkül, hogy talpra állanánk ellene. Mert lehet utját állni. Németország példája mutatja, hogy ott a szanatóriumok felállítására óta a tüdőbeteg halálzási aránya 25 százalékkal kevesbedett. Huszezer embert lehetne tehát évenként megmenteni, épen annyit, amennyi a mohácsi csatában elesett, ha nem siratnánk váltig a mohácsi csatát, de ahelyett védekeznénk minél több szanatórium felépítésével.

Epen ezt a feladatot tűzte ki a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület, hogy szanatóriumokat állít fel az ország több alkalmas pontján s evégből bocsátott ki felhívást, egyelőre azokhoz szólót, akik halottaknapján kedves halottaikhoz készülnek, virágokkal, koszorúkkal és mécseseikkel.

Állítsátok meg a kocsikat és hallgassátok meg!

Azt mondja a felhívás, hogy a virágokból, amit a halottnak vesztek, tépjetelek egy szálát és adjátok oda a haldoklók-nak, a 19 ezer jelöltnek, csak egy szálát, csak egy szálnak az árát és a sirra készülő lámpákból oltsatok el egyet (nem veszi azt a halottatok rossz néven) — hátha az árából újra kigyul egy pislakodó élet — itt az innenső oldalon.

Állítsátok meg a fogatotokat és miután ezt a szent vámot lefizettétek, úgy menjetelek el a többi virágaitokkal a kedves halottatokhoz. Tudni fog ő arról.

De ha anélkül mentek ki hozzá, ezeket a sorokat olvasva, tudni fog arról is.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartatni: a Nagytemplomban prédikál: Vincze Elek 4. th., a Kistemplomban Szőnyi József 3. th., a Kossuth-utcai templomban Babics Gyula 3. th., az Ispotályi templomban S. Nagy József 4. th., a Homok-kerti imaházban Bereczky József szénior, a Csapó-kerti imaházban Kovács János vallásoktató-lelkész.

— **A debreceni táblai elnök Máramaros-szigeten.** Porubszky Jenő kir. táblai elnök e

hó 15 én Kerekes István táblai elnöki titkár kíséretében Máramaros-szigetre utazott, hogy a fölügyeleti vizsgálatot végezze a szigeti törvényszéknél, járásbírósnál. A vizsgálat 16-án vette kezdetét és egy hélig fog tartani.

— **A debreceni függetlenségi és negyvennyolcas-párt ülése.** A Függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága e hó 22-én, szombaton délután 5 órakor, a Függetlenségi-körben ülést tart, amelynek tárgyai a következők: 1. Elnöki bejelentések. 2. Dr Varga Lajos beadványa. 3. Folyó ügyek.

— **Debrecen virillistái.** Debrecen város állandó bíráló választmánya ma délelőtt tíz órakor tartotta meg Kovács József polgármester elnöklete alatt ülését, amelyen az igazoló választmány határozatai ellen beadott főlészólamlásokat intézték el és a jövő évi virillist névjegyzéket állapították meg. A választmány a lemondott Hartstein Péter helyébe Fleischmann Mórt vette föl 1756 korona 08 fillérrel. Széll Kálmán dr. főlészólamlását a névjegyzékbe való fölvétele iránt elutasították, mert elmulasztotta adójának kétszeresen való számítását kérni. Mandel Zsigmondot 1390, Kovács Gyula vaskereskedőt 1423 koronával a póttagok közé vették föl. Sümegi Bélát, aki azt kérte, hogy adóját kétszeresen számítsák, utasították, hogy személyazonosságát igazolja. Az ülésen jelen voltak Tüdös János dr., Komlóssy Dezső, Szilágyi Imre, Vecsey Imre, Tatay Zoltán dr. tb. jegyző.

— **Eljegyzés.** Szilassi Pálissy Ilonkát, aki tavaly végezte a debreceni női kereskedelmi tanfolyamot, Pálissy István volt országos képviselő leányát eljegyezte Szóvits Szilárd debreceni mérnök.

— **Értekezlet a vármegyeházán.** Holnap délután három órakor a szomszédos vármegyék Bihar, Szabolcs, Szatmár vármegyék, valamint Hajdu vármegye és Debrecen város kiküldöttei a vármegyeházán értekezletet tartanak, a mezői egerek sikeres és egyöntetű eljárással való pusztítása tárgyában. E kártékony állatok ugyanis a most megnevezett vármegyékben igen nagy mértékben elszaporodtak és óriási pusztításokat végeztek eddig. Az értekezleten megjelenik Jablonovszky József a rovarügyi intézet igazgatója, aki formális javaslatot tesz. Hajduvármegyét Kovács Gyula alispán és Dávidházy Sándor tb. főjegyző, Debrecen városát Medgyaszay Miklós és Boldizsár Kálmán tanácsnokok képviselik.

— **Segély külföldi magyaroknak.** A müncheni magyar egyesület kérést adott be Debrecen városához. Kéri, hogy a város anyagilag támogassa és szavazzon meg pénzsegélyt részére.

— **Értekezlet a kamaránál.** A zárt palackok mennyiségértalmának megjelölésére vonatkozólag még 1907. végén kiadott ministeri rendelet 1911. január 1-én lépne életbe; oly sok zaklatást hozna a kereskedőkre és drágítaná az árakat, hogy a keresk. és iparkamara e rendelet módosítását fogja kérelmezni. Csütörtökön ez ügyben értekezlet volt a kamaránál, mely azon kívánalmakat állapította meg, hogy a 107.232—1907. évi rendelet érvénybe lépése függesztessék fel, új rendelet adassék ki helyette, melyben a sörös és boros palackok normál méretei alapittassanak meg kötelezőleg. A mennyiség és cégmegjelölésre papír cédula elég legyen. A detailisták felelőssége úgy módosuljon, hogy áthárítható legyen a bebizonnyítható más palackozóra, csak akkor legyen kizárólag rajta a detailistán, ha az a palackozó fel nem található. Egyes speciális likőr-rum-konyakpezsgő fajoknál melyeknél a tényleges tartalom a keresk. gondossággal sem volna pontosan megállapítható, a mai rend. 2. §. mentessége alkalmaztassék. Ez ügyben a kamara sürgős fölterjesztést fog tenni.

— **Butorok** mindenféle fa- és kárpított kivitelben **Killer Ede** cs. és kir. udvari

szállító butorgyáros, Piac utca 68. sz. alatti nagy butortelepén legjutányosabb árban kaphatók.

— **A kataszteri fölmérések.** A fölmérők ma kérést adott be a tanácshoz, amelyben a kataszteri munkálatok költségeire 30,000 koronát kér.

— **Legénység a barakkokban.** A katonai barakkokban e hó 18 tól kezdődően a behívott póttartalékosokat helyezték el. Összesen 464 legényt helyeztek el.

— **Tánciskola új tanfolyam,** e hó 19 én diák-kolon, 21-én boston, nov. 3-án polgári kolon, 4-én iparos-kolon kezdete. Vásárvasárnapján szüreti multság. Belépdíj 1 kor. Schaf János táncmester.

— **Temetés.** Tegnap délután helyezték örök nyugalomra Holländer Adolfné, akit jószívéről és nemeslelkűségéről városszerte ismertek. Az elhunyt uriaszony 49 éves volt. Halálát több debreceni uricsalád gyászolja.

— **Elütötte a fiakkor.** Dalmi András 19 éves hordárt, aki a Bika-szállónál volt alkalmazva, ma délután a Bika előtti téren egy fiakkor elütötte. A mentők beszállították.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalomtól megtört szívvvel tudatjuk felejtéhetetlen jó nő, anya, testvér, nagynéni és áldott emlékü jó rokon, néhai Polgár Vilmányi Imréné szül. Polgári Mária asszonynak folyó hó 20-án este 7 órakor, életének 43-ik, boldog házasságának 1-ső évében, hosszas gyengélkedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 22-én, délután 3 órakor fog-nak Gsemete-utca 5-ik számú házunktól, a Nagytemplomban tartandó rövid ima után, a Hatvan-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonaikat, ismerőseinket, barátainkat fájó szívvvel meghívjuk. Debrecen, 1910 október hó 21-én Béke lengien drága porai felett! Bánatos férje: Polg. Vilmányi Imre. Gyermekai: József, Erzsike és Janika. Férjének testvérei gyermekeikkel. Testvérei: Juliánna özv. polg. Faragó Bálintné és gyermekei. Bálint nejevel és gyermek. József nejevel és gyermekeivel. Elhalt testvéreinek gyermekei: Eszti és Mariska férjükkal gyermekeikkel. Nagynéje: Polg. Szakácsi Jánosné férjével és gyermekeivel. Számos közeli és távoli rokonok nevében. — A temetést Dankó M. utóda: Dankó Béla temetkezési intézete rendezi.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációszak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképezeti műterem.

TÁVIRATOK.

Haldoklik a szerb trónörökös.

Berlin, október 21. A „Voss. Ztg.” jelenti Belgrádból: A trónörökösöt kezelő orvosok köréből olyan hírek szivárognak ki, hogy már alig van remény arra, hogy a trónörökös életét megmenthetik. A király egyre levertebb, az udvarnál nagy a kétségbeesés és el vannak kényszerülve a legrosszabbra.

Khuen és Bienert.

Bécs, október 21. Bienert báró osztrák miniszterelnök ma délelőtt meglátogatta Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt. A két államférfiu egy óránál tovább tanácskoztak.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

Olcsó írógépek!

Minden rendszerűek kitűnő állapotban, jóállással adatkak el.

„MERKUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégnél. Speciális javító műhely!

Adler

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

Kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű ír- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFICE gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen, Arany János-utca 2.

Bejárat a II-ik kapun.

13,521/1910.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a városi tulajdont képező Simonffy-utca 1. sz. városi bérházban levő 1—2 sz. üzlethelyiség, mely jelenleg a Magyar Fém és Lámpaárú Igazgatóság részvénytársaság bérletében áll, a f. évi október hó 28-án azaz Pénteken délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében fog az 1911. évi Május hó 1-től kezdődőleg az 1914. évi Május hó 1-ig terjedő 3 évre a legtöbbet ígérőnek bérbe adni.

Kikiáltási ár: 6500 korona. Árverés alkalmával a kikiáltási ár 10%-a készpénzben leteendő az árverelő bizottságnál.

Az árverési feltételek a város számvevői hivatalánál, a hivatalos órák alatt (8—1-ig) megtekinthetők.

Debreczen, 1910. okt. hó 20.

A városi tanács.

Legszebb órák, ékszerek legolcsóbban vásárolhatók

GASPARIK ÁDÁM

műorás és ékszerész Debreczen,

Hunyadi-utca 12. sz.

Női ruhaszövetek

az őszi és téli idényre, valamint flanelok, barchetok, fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek.

Francia P. D. jegyű fűzők, arcfátyol, divatszövetek, gyöngy- és bőr díszítések, menyasszonyi selymek, keszoruk és fátylek

legolcsóbb szabott árban!

Szabó Lajos Fiai

divat-, vászon- és szőnyeg raktára

DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

WIENER HERMANN

Ez idén még nem létezett olcsó árak mellett

férfi, női, fiu és leány

Czipők

óriási választékban.

Kizárólag saját gyártmány. Beszerezhető

Fischer Menyhért czipő üzletében.

Piac-utca 3. sz. alatt.

Alapított 1882.

Ön rendel

esernyő, napernyőt és nem gondol arra, hogy cselel drágán fizet

Ha akar

magának hasznot hajtani, forduljon hozzám bizalommal mielőtt szükségletét fedezi.

Nem fizet

el hiába való összeget — jó munkát — jó árutkapcsolón ha felkeresiciégemet

esernyő- és napernyő készítő DEBRECZEN, Sas-utca 3.

Gyógyítsd az iszákosságot,

mielőtt a részegség nem hatalmasodik el.

Mentsd meg az iszákost, mielőtt az alkohol az egészségét munkakedvét és vagyonát tönkre tette volna, vagy mielőtt a halál a mentést lehetetlenné teszi.

Alkolin egy kivonat, mely alkoholszerűen hat, de mégis az italtól undorítja az iszákost.

Alkolin teljesen ártalmatlan s oly hatással alkalmazható, hogy a nagyfokú részegségben szenvedők sem esnek vissza az ital pusztító karjaiba.

Alkolin a legújabb szer, melyet a tudomány feltalált, hogy millió és millió embert megmentsen a nyomortól és szenvedéstől.

Alkolin könnyen oldható preparátum, melyet például a házi asszony a férjének reggelijéhez elkeverhet, anélkül, hogy ő valamit is élvezne. Ily esetben az illető semmit se tud arról, hogy hirtelen nem szenvedheti a spirituszt. Ellenben azt hiszi, hogy a mértéktelen ivás okozza az undort, mint például van eset arra, hogy a kedvenc étel megcsömörli az embert.

Alkolin adjon az apa a diák fiának, mielőtt az a vizsgán megbuknék, mert még akkor is árt az agynak az ital, ha keveset is élvezi. Általán véve minden gyenge akaratu ember vegyen be Alkolin. Ez a szer ártalmatlan s megóvjá az egészséget, sok pénzt takarít meg, melyet borra, sörre, pálinkára, likörre költene.

Az ALKOLIN szer 10 korona s az összeg előre beküldése, vagy utánvét mellett küldetik meg. — Cim:

Alkolin intézet, Copenhága 600 Dänemark.

Levelek 25, Levelezőlapok 10 fillér s bélyeggel bérmentesítendő.

16746/1910.

Árverési hirdetés.

A város tulajdonát képező törzsménesből 5 darab kiselejtezt és számfelletti herélt ló a f. 1910. évi október hó 23. napján tartandó debreczeni országos lóvásáron nyilvános árverésen a városi Tanács által eladatni rendeltetvén, erről a venni szándékozók oly felhívással értesítettek, hogy ezen lovak a város epreskeri méntelepén előzetesen megtekinthetők.

Debreczen, 1910. október 20.

A városi Tanács.**Tegyen egy kártyára 5 fillér bélyeget és nyerhet**

már október 25-én 75,000 koronát
december 27-én 1 millió koronát
ha megrendel nálunk

Convertált Magy. Jelzálogorsjegyet

darabonként 40 havi K 5.10 részletre
" 34 " " 5.80 " "
" 25 " " 7.30 " "

Ezen sorsjegy évi 6 huzásban 1 millió, 500,000, 300,000 kor. fő- és számos nagy melléknyereményre játszik és minden sorsjegyet okvetlen ki kell sorolni legalább is a 190 koronát érő legkisebb nyerménnyel. Bármely nyermény már az első részlet befizetése után egészben a vevőt illeti. Ha tehát az első részletet postautalványon vagy levélbélyegben megkapjuk, megküldjük a megvásárolt sorsjegy számát tartalmazó vételi okmányt, melynek alapján azonnali játékjogosult. A többi részlet befizetése minden postahivatalnál portómentes, mert megfelelő bef. lapokat is küldünk. A részletek kifizetése után az eredeti sorsjegy bármikor korábban is átvehető. Sorsolási lapot havonta ingyen küldünk. **Aki az első két részletet egyszerre küldi, annak a harmadikat elengedjük, miről nyugtát adunk. Araink hatóságai ellenőrzés mellett törvényesek. Eladókat bárhol alkalmazzunk.**

Magyar Mercurbank r.-t., Budapest,
Ferencz J.-tér 5. (Gresham pal.)

648.
1910. v. h. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a h.-szoboszlói kir. járásbíró-ságnak 1910. évi Sp. 172/4. számú végzése következtében Dr. Magos György ügyvéd által képviselt özv. Hegedűs Ferenczné javára 800 K. s jár. erejéig 1910. évi szeptember hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1600 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szoboszlói kir. járásbíró-ság 1910. évi V. 320/2. sz. végzése folytán 800 korona tőkekövetelés, ennek 1910. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 85 kor. 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek ezejéig, H.-Szoboszlón I. t. 47. sz. a. leendő megtartására 1910. évi október hó 31-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivaztnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt H.-Szoboszló, 1910. okt. hó 5. napján.

Kubinyi Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

16633/1910.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező B. Szilágyi-féle 14 hold 525 négyszögöl területű, továbbá a Simonffy-utca 1. sz. bérháznak 7 hold 489 négyszögöl területű, ondódi föld, továbbá az ohati erdő legeltetési joga, végül a Nyilasokért kapott 296 hold 693 négyszögöl területű föld, továbbá a szikgáti cserépvető 18 hold és a vasut és Kis-Hegyes közti 374 hold 80 négyszögöl területű föld haszonbérbeadása céljából az árverés f. 1910. október hó 28. napján délelőtt 9 órakor fog a városház nagytanácsstermében megtartatni.

Az árverési feltételek a számvévi hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1910. október hó 20.

A városi Tanács.**Értesítés.**

Van szerencsém a t. vevőközönségnek b. tudomására hozni, hogy egy nagyobb cipő-termelő cég összes készítményének átvételére magamat lekötöttem, minek folytán üzletem forgalmának tetemes megnagyobbítása céljából az üzletemben kapható **cipőknek** árait ezideig még nem létező alacsonyra szállítom le. Ezt bebizonyítolag néhány kelendőbb cipő-fajoknak árait következően ismertetem:

- I-a Női **Boxbőr** füzös és cuggos cipők páronként frt 3.75-től
- I-a Női **Boxbőr** gombos cipők páronként frt 4.00-tól
- I-a Női **Chevro** füzös és cuggos cipők páronként frt 4.25-től
- I-a Női **Chevro** gombos cipők páronként frt 4.50-től
- I-a Férfi **Chevro és boxcipők** füzös és cuggos frt 4.50-től
- I-a Fiu **Chevro és Boxcipők** füzös és cuggos frt 3.50-től
- I-a Fiu **Borjubőr és Boxcipők** füzös és cuggos frt 2.60-tól

Tisztelettel

Neumann Testvérek-cég

tulajdonosa:

Neumann Mór
a Tisza-palotában.

Apró hirdetések.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debreczen, Tiszapalota.

80 □ m. TERÜLETÜ bolthajtásos pincze kiadó Arany János-utca 58.

BUTOROKAT, konyhaberendezéseket raktáron tart **Bálint József** asztalos (Csapó-) Berek-utca 8.

Gondoskodjatok jövőtökről.

Mindenki úgy saját, valamint hozzátartozói jövőjét legalkalmasabban a **Kölcsonös Segélyző Egyesületnél Temesvárott** biztosíthatja.

Mert 1 korona havi tagsági díj ellenében egy évi tagság után halálesetre 2000 korona halálozási segélyt, 3 évi tagság után munkakép-telenség esetére 50 korona havi segélyt biztosíthat.

Csekély havi járulék mellett mindenki leányainak 2000 korona hozományt és fiugyermekeinek 2000 korona önállósítási segélyt biztosíthat.

Ha a gyermek atya 3 évi tagság után elhal, az esetben minden további befizetés megszűnik és a fiu 13 éves koráig, a leány pedig 20 éves koráig 30 korona havi segélyt élvez, míg a fiu nagykorúsága, a leány férjhezmenetele alkalmával üzletrészenként 2000 korona teljes összegben kifizetetik.

Az intézet teljes biztonságot nyújt tagjainak, jegyzett üzletrészek 7 millió korona, ezen kívül **200,000 korona biztosítási alap az állampénztárba** letéve.

Alapszabályokat és felvételi ivateket a Kölcsonös Segélyző Szövetkezet titkárságánál Debreczen, Hatvan-u. 16. sz. a. Tarr Mihálynál díjmentesen kaphat.

Ügynökök helyben és vidékre felvétetnek.

Telefon
31-49.

A legtöbb kiállításon legelső díjjal
kitüntetett és első orvostanárok
által ajánlott, kitűnő minőségű

Telefon
31-49.

Eszterházy Cognac

mindenütt kapható! Az

Eszterházy cognac a közönség kedvenc itala.

Eszterházy cognacgyár

központi irodája:

BUDAPEST, V., Csáky-utca 14. szám.